

PELAGIA

SEKRETESS

Rapport 2024-08-12

**FÅGELFÖRSTUDIE INFÖR
ANSÖKAN OM
BEARBETNINGSKONCESSION I
MYRVIKEN, BERGS KOMMUN,
2024**

På uppdrag av Vanadis Battery Metals

SEKRETESS

Uppgifterna i denna rapport omfattas av 20 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (SFS 2009:400) som gäller sekretess för uppgift om en djur- eller växtart. Rapporten ska därför sekretessbeläggas.

Författare:

Direkt:

Kvalitetsgranskat av:

Oskar Wallströmer

+46 90-3496308
oskar.wallstromer@pelagia.se

Isak Sarac
Sofia Lidfalk

Kartor: Lantmäteriets Öppna data

Foto: Oskar Wallströmer

Experter inom naturmiljö

Pelagia Nature & Environment AB
Fredsgatan 1 (Umestan Företagspark)
903 47 Umeå

Tel: 090-70 21 70
Mail: info@pelagia.se
www.pelagia.se

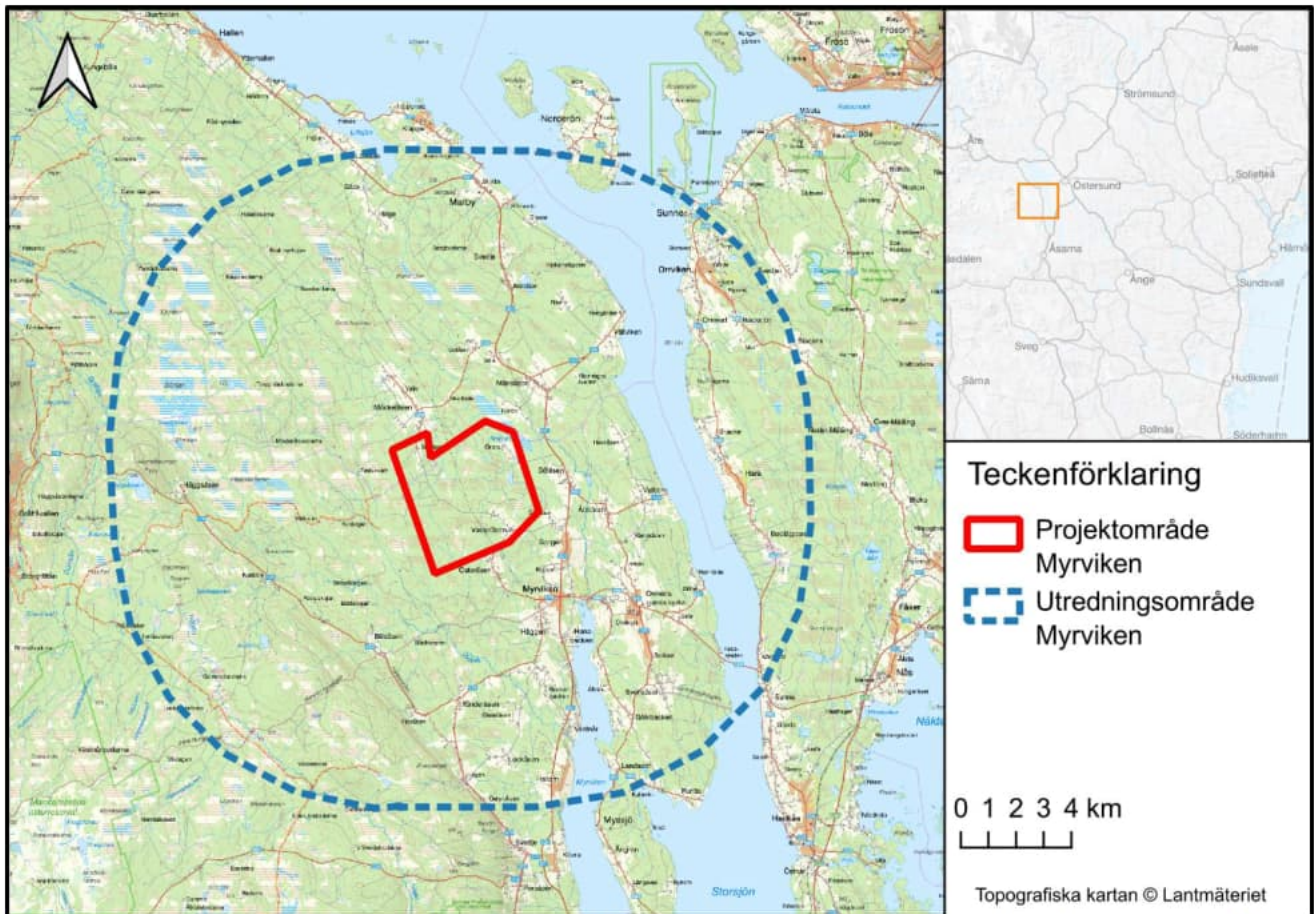

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	3
2. GENOMFÖRANDE	4
3. RESULTAT	4
Rovfåglar	10
Ugglor.....	12
Skogshöns och fälthöns.....	14
Lom	15
Andfåglar	15
Doppingar.....	16
Vadare och tranfåglar (inklusive rallar).....	16
Hackspettar	17
Måsfåglar	18
Tättingar	19
Övriga fåglar.....	21
4. SLUTSATS	21
5. REFERENSER	22

1. Inledning

Vanadis Battery Metals AB (hädanefter VBM) ansöker om bearbetningskoncession för en mineralisering belägen utanför Myrviken i Bergs kommun, Jämtlands län (Figur 1). Som en del av den processen har Pelagia Nature & Environment AB (hädanefter Pelagia) utfört en fågelförstudie för området. Syftet med förstudien är att identifiera kända fågelförekomster inom och i omgivningen till ansökt koncessionsområde och att särskilt identifiera fågelarter som är rödlistade eller upptagna i fågeldirektivets bilaga 1 och eventuell påverkan framtida mineralutvinning i koncessionsområdet skulle ha på dessa. Fågelförstudier ger även möjlighet att ta fram rekommendationer om vilka fågelinventeringar som är lämpliga att utföra i området för att förbättra rådande kunskapsunderlag. Under 2024 har inventering av häckfåglar utförts i området av Pelagia för VBM:s räkning (Pelagia 2024). Resultat från fågelinventeringen presenteras senare i en separat rapport.

Figur 1. Myrvikens projektområde (markerat med röd linje) samt aktuellt utredningsområde, en buffertzon om tio kilometer kring projektområdet (blå streckad linje) beläget i Bergs kommun.

I Sverige finns cirka 250 fågelarter i Sverige som häckar regelbundet. Alla dessa är fridlysta enligt 4 § artskyddsförordningen (SFS 2007:845), vilket innebär att det är förbjudet att fånga in, döda eller skada individer. Det är inte heller tillåtet att avsiktligt störa vilda fåglar, särskilt under deras häcknings- och uppfödningstid, om sådan störning kan påverka bibehållandet eller upprätthållandet av fågelarten på en tillfredsställande populationsnivå. Utöver denna fridlysning är 67 svenska fågelarter även listade i EU:s fågeldirektiv bilaga 1. För dessa arter anses särskilda bevarandeåtgärder vara nödvändiga och det finns bland annat särskilt upprättade skyddsområden på platser där dessa fågelarter i betydande antal häckar eller rastar (EU Direktiv 2009/147/EG). Enligt vägledning från Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen kan särskilt fokus läggas vid de arter som är listade i fågeldirektivets bilaga 1 samt nationellt rödlistade arter.

Den svenska rödlistan baseras på risken för arters försvinnande i Sverige och listar genom detta arters hotstatus i landet. Den nationella rödlistan omfattar sju kategorier:

LC = Livskraftig (ej rödlistad)
DD = Kunskapsbrist
NT = Nära hotad
VU = Sårbar
EN = Starkt hotad
CR = Akut hotad
RE = Nationellt utdöd (SLU Artdatabanken 2020).

En framtida utvinning av fyndigheten inom ansökt koncessionsområde skulle innebära en påverkan på natur- och fågelliv. Det största enskilda ingreppet som påverkar fåglarnas häckningsmöjligheter vid gruvdrift är det inledande markanspråket då levnadsmiljöer i skog, myrmark och jordbruksmark försvinner. Men även sekundära påverkans effekter som störningseffekter vid byggnationen, buller under driftfasen, fragmentering vid vägbyggen, sänkningar av grundvattennivån, och annan mänsklig verksamhet kopplad till gruvdriften kan påverka fåglarnas fortlevnad i landskapet. Exempel på områden där exploatering generellt bör undvikas är fågelrika platser, speciellt sådana där hotade arter häckar eller platser där fåglar koncentreras under flyttning och övervintring. Vissa arter är mer eller mindre känsliga för påverkan av en gruvetablering på grund av skillnader i flygbeteende, födosöksbeteende, spelbeteende och/eller val av häckningsområden. Ett fåtal specialiserade arter kan också gynnas av gruvbrytning (exempelvis arter som i naturen häckar på klippor eller vegetationsfria stränder).

2. Genomförande

Som dataunderlag till förstudien har fågelobservationer inom ett område som omfattar Myrvikens projektområde samt en buffertzons på tio kilometer (hädanefter utredningsområdet) från Swedish Species Observation System (SOS) och ArtDatabanken inklusive skyddade uppgifter nyttjats. Alla fågelfynd inom utredningsområdet har analyserats med fokus på perioden från den 1 januari 2000 till den 16 maj 2024. Utöver detta har även resultat från Svensk fågeltaxerings inventeringsrutter i Jämtland använts för att mer metodiskt täcka upp brister i underlaget från SOS och Artdatabanken, identifiera eventuella populationstrender och möjliggöra jämförelser med de fynd som är rapporterade från utredningsområdet. Syftet var att identifiera kända fågelförekomster i närheten av koncessionsområdet samt identifiera arter som är rödlistade eller upptagna på fågeldirektivets bilaga 1 och göra en bedömning i vilken utsträckning dessa skulle påverkas av framtida mineralutvinning.

Observationerna ger en indikation på fågelfaunan i utredningsområdet och projektområdet. Det finns dock begränsningar i dataunderlaget då de flesta observationerna sker vid kända fågellokal och andra platser som människor besöker i större utsträckning, samt att många lokala fågelskådare lägger in sina observationer i hemområdet på en specifik lokal. Data från svensk fågeltaxering är också samlad på en enda punkt för varje rutt och år. Detta gör att man i många fall måste bedöma observationens kontext i det omkringliggande landskapet mer generellt. Dessa begränsningar gör att tillgängliga observationer inte är jämnt fördelade geografiskt med färre observationer i delar av projektområdet som är mindre besökt och/eller mer svåråtkomligt. Denna brist ska ej tolkas som att skyddsvärda fåglar inte finns inom projektområdet och ytterligare förekomst av känsliga och skyddsvärda fåglar kan påträffas vid eventuell inventering där.

3. Resultat

Utredningsområdet (projektområdet plus en buffertzons om tio kilometer) är beläget mellan Storsjön och Oviksfjällen och består i huvudsak av skogsmark, jordbruksmark, myr samt sjöar. Jordbruksmarkerna är koncentrerade runt byar och mindre orter, främst i den östra delen och särskilt sydost om projektområdet, medan skogsmark och myr är mer utbredd i de västra delarna, med omfattande myrområden nordväst från projektområdet och en större andel kuperad skog i sydväst. Bland de sjöar som finns är den delen av västra

Storsjön (inklusive Myrviken) som ingår den klart största, och inom projektområdet bör de tre mindre sjöarna Rörösjön (som är sänkt), Önstatjärnen och Lilltjärnen nämnas. Utredningsområdet är svagt kuperat, och generellt följer markhöjden en tydlig gradient i öst-västlig riktning från den lägsta punkten i Storsjön på cirka 290 meter över havet till Häggsåsberget i väster som är 604 meter högt. Projektområdet i sig är tämligen flackt och beläget på mellan 335 och 395 meter över havet. Påtagliga samhällen i utredningsområdet som bör nämnas är Myrviken, Oviken, Hara, Orrviken och Månsåsen med tillhörande infrastrukturer.

Totalt fanns observationer av 192 fågelarter som är eller har varit naturligt förekommande i Sverige (arter som inte inkluderats är exempelvis fasan, större skrikörn, isländsk rödspov och kanadagås) och som på något sätt uppehållit sig inom utredningsområdet registrerade i någon av databaserna. I tabell 1 visas samtliga dessa fågelarter som har noterats inom utredningsområdet tillsammans med dess aktuella rödlistestatus, om arten är upptagen i Fågeldirektivets bilaga 1, om arten har konstaterats häcka i utredningsområdet sedan första januari 2020 samt en bedömning gällande sannolikheten om en art är stadigvarande häckande i utrednings- respektive projektområdet. I denna förstudie hänvisar kriteriet häckning till observationer med någon form av häckningskriterier inrapporterade till Artportalen enligt kategorierna "Säker häckning" (kriterium 1–12), "Trolig häckning" (13–16) och "Möjlig häckning (17–20)". I några fall har inte kriterierna varit angivna, men annan information gällande observationen har ändå medfört att en bedömning kunnat göras.

För bedömningen kring stadigvarande häckning och möjlig förekomst används följande skala:

- **Säker:** arten bedöms ha en population som häckar i området de flesta åren.
- **Mycket trolig:** arten har med hög sannolikhet en population som häckar i området de flesta åren.
- **Trolig:** arten har sannolikt en population som häckar i området de flesta åren.
- **Mycket möjlig:** det finns goda förutsättningar för arten att häcka i området och andra indikationer på att så sker, som observationer av arten under häckningstid och när det gäller *projektområdet specifikt*: starka indikationer på att arten häckar i utredningsområdet samtidigt som det finns tillgång på lämpliga häckningsmiljöer i projektområdet.
- **Möjlig:** det finns förutsättningar för arten att häcka i området och vissa indikationer på att så sker, om än inte varje år och när det gäller *projektområdet specifikt*: det finns goda förutsättningar för arten att häcka i utredningsområdet och tillgång på lämpliga häckningsmiljöer i projektområdet.
- **Osannolik:** det finns vissa förutsättningar för arten att häcka i området, men det saknas indikationer på att så faktiskt sker. För *projektområdet specifikt*: det finns vissa indikationer på att arten kan häcka i utredningsområdet, men förutsättningarna i projektområdet och/eller andra indikationer gör en häckning där osannolik.
- **Försvunnen:** Arten har tidigare häckat i området men bedöms inte göra så längre (gäller endast utredningsområdet, för projektområdet är för lite data tillgängligt för att kunna avgöra detta).
- **Förekommer ej:** Arten bedöms inte häcka i området och förutsättningarna för den att göra det i närtid är också begränsade, även om den kan ha observerats i området.

Då detta endast är en förstudie har endast detaljerade bedömningar gjorts för de arter som är rapporterade från utredningsområdet och upptagna i Fågeldirektivets bilaga 1 eller rödlistade och för vilka en eventuell framtida utvinning av fyndigheten bedöms kunna ha en påverkan på lokala populationer. Dessa bedömningar finns återgivna efter tabellen.

Tabell 1. Arter från databaserna som återfinns inom utredningsområdet. Rödlistekategorier: LC = livskraftig (ej rödlistad), NT = nära hotad, VU = sårbar, EN = starkt hotad, CR = akut hotad, NE = Ej bedömd. **Röd text** indikerar skyddsklassade arter. **Grå text** indikerar arter som observerats i Jämtland men inte specifikt i utredningsområdet och som bedöms ändå vara av intresse för utredningen.

Art	Rödlistan	Fågeldirektivet	Häckning registrerad i utredningsområdet (från 2000-01-01 och framåt)	Stadigvarande häckande/möjlig förekomst i utredningsområdet	Stadigvarande häckande/möjlig förekomst i projektområdet
Alfågel	NT			Osannolik	Förekommer ej
Backsvala	VU		Säker häckning	Säker	Osannolik

Bergand	EN			Osannolik	Förekommer ej
Bergfink	LC			Säker	Säker
Björktrast	NT		Säker häckning	Säker	Säker
Blå kärnhök	NT	Bilaga 1	Trolig häckning	Mycket möjlig	Osannolik
Blåhake	LC	Bilaga 1		Möjlig	Osannolik
Blåmes	LC		Säker häckning	Säker	Säker
Bläsand	VU		Säker häckning	Mycket trolig	Osannolik
Bofink	LC		Säker häckning	Säker	Säker
Brun kärnhök	LC	Bilaga 1	Säker häckning	Säker	Osannolik
Brushane	VU	Bilaga 1		Möjlig	Osannolik
Buskskvätta	NT		Säker häckning	Säker	Möjlig
Busksångare	NT			Förekommer ej	Förekommer ej
Bändelkorsnäbb	LC			Möjlig	Osannolik
Dalripa	LC		Möjlig häckning	Möjlig	Osannolik
Domherre	LC		Möjlig häckning	Säker	Säker
Drillsnäppa	NT		Trolig häckning	Säker	Möjlig
Dubbelbeckasin	NT	Bilaga 1		Försvunnen	Förekommer ej
Dubbeltrast	LC		Möjlig häckning	Säker	Trolig
Dvärgbeckasin	LC			Möjlig	Osannolik
Dvärgmås	LC	Bilaga 1	Födosökande	Möjlig	Osannolik
Enkelbeckasin	LC		Möjlig häckning	Säker	Mycket trolig
Fiskgjuse	LC	Bilaga 1		Mycket möjlig	Osannolik
Fiskmås	NT		Säker häckning	Säker	Mycket trolig
Fisktärna	LC	Bilaga 1	Möjlig häckning	Mycket trolig	Osannolik
Fjällpipare	LC	Bilaga 1		Förekommer ej	Förekommer ej
Flodsångare	NT			Förekommer ej	Förekommer ej
Forsärla	LC		Trolig häckning	Säker	Osannolik
Gluttsnäppa	LC		Trolig häckning	Säker	Mycket trolig
Gransångare	LC		Trolig häckning	Säker	Säker
Gravand	NT			Förekommer ej	Förekommer ej
Grå flugsnappare	LC		Trolig häckning	Säker	Säker
Grågås	LC			Möjlig	Osannolik
Gråhakedopping	LC			Osannolik	Förekommer ej
Gråhäger	LC			Trolig	Möjlig
Gråkråka	NT		Möjlig häckning	Säker	Säker
Gråsiska	LC			Säker	Säker

Gråsparv	LC		Säker häckning	Säker	Mycket trolig
Gråspett	LC	Bilaga 1	Säker häckning	Säker	Mycket trolig
Gråtrut	VU			Möjlig	Förekommer ej
Gräsand	LC		Säker häckning	Säker	Mycket trolig
Grönbena	LC	Bilaga 1	Trolig häckning	Säker	Mycket trolig
Grönfink	EN		Möjlig häckning	Säker	Mycket trolig
Grönsiska	LC		Möjlig häckning	Säker	Mycket trolig
Grönsångare	NT		Möjlig häckning	Mycket trolig	Möjlig
Gulspurv	NT		Trolig häckning	Säker	Trolig
Gulärta	LC		Möjlig häckning	Säker	Säker
Gärdsmyg	LC		Möjlig häckning	Säker	Trolig
Gök	LC		Möjlig häckning	Säker	Trolig
Göktyta	LC		Möjlig häckning	Mycket trolig	Möjlig
 					
Hornuggla	NT		Säker häckning	Säker	Mycket möjlig
Hussvala	VU		Säker häckning	Säker	Mycket möjlig
Hämpling	LC		Möjlig häckning	Mycket möjlig	Osannolik
 					
Härmsångare	LC		Möjlig häckning	Mycket möjlig	Möjlig
 					
Jämsparv	LC		Möjlig häckning	Säker	Mycket möjlig
Järpe	NT	Bilaga 1	Möjlig häckning	Mycket trolig	Möjlig
Kaja	LC		Möjlig häckning	Säker	Möjlig
Knipa	LC		Säker häckning	Säker	Trolig
Knölsvan	LC			Trolig	Osannolik
Koltrast	LC		Möjlig häckning	Säker	Säker
Kornknarr	NT	Bilaga 1	Möjlig häckning	Osannolik	Förekommer ej
Korp	LC		Möjlig häckning	Säker	Mycket trolig
Kricka	VU	Bilaga 1	Möjlig häckning	Säker	Möjlig
Kungsfågel	LC		Möjlig häckning	Säker	Säker
 					
Kärrensäppa	LC			Osannolik	Förekommer ej
Ladusvala	LC		Säker häckning	Säker	Mycket möjlig
Lappsparv	VU		Möjlig häckning	Osannolik	Förekommer ej
 					
Lavskrika	LC			Mycket trolig	Möjlig
Ljungpipare	LC	Bilaga 1	Trolig häckning	Trolig	Möjlig
 					
Lövsångare	LC		Möjlig häckning	Säker	Säker
Mindre flugsnappare	LC	Bilaga 1		Osannolik	Osannolik

Mindre hackspett	NT		Säker häckning	Säker	Möjlig
Mindre korsnäbb	LC			Säker	Trolig
Mindre strandpipare	LC			Möjlig	Förekommer ej
Morkulla	LC		Möjlig häckning	Säker	Mycket trolig
Mosnäppa	LC			Möjlig	Förekommer ej
Näktergal	LC			Förekommer ej	Förekommer ej
Nötkråka	LC			Mycket möjlig	Osannolik
Nötväcka	LC		Möjlig häckning	Säker	Möjlig
Ormvråk	LC			Mycket trolig	Möjlig
Orre	LC	Bilaga 1	Möjlig häckning	Säker	Trolig
Ortolansparv	CR	Bilaga 1	Möjlig häckning (1974)	Osannolik	Osannolik
Pilfink	LC			Mycket trolig	Mycket möjlig
Pilgrimsfalk	NT	Bilaga 1		Osannolik	Förekommer ej
Pärluggla	LC	Bilaga 1	Möjlig häckning	Säker	Mycket möjlig
Rapphöna	NT			Förekommer ej	Förekommer ej
Ringduva	LC		Säker häckning	Säker	Säker
Ringtrast	LC		Möjlig häckning	Osannolik	Förekommer ej
Rosenfink	NT			Mycket trolig	Mycket möjlig
Råka	LC			Förekommer ej	Förekommer ej
Röd glada	LC	Bilaga 1		Förekommer ej	Förekommer ej
Rödbena	LC		Möjlig häckning	Mycket möjlig	Osannolik
Rödhake	LC		Möjlig häckning	Säker	Säker
Rödspov	EN			Förekommer ej	Förekommer ej
Rödstjärt	LC		Möjlig häckning	Säker	Säker
Rödvingetrast	NT		Möjlig häckning	Säker	Säker
Rörsångare	NT			Förekommer ej	Förekommer ej
Salskrake	LC	Bilaga 1		Förekommer ej	Förekommer ej
Sidensvans	LC			Förekommer ej	Förekommer ej
Silvertärna	LC	Bilaga 1		Trolig	Möjlig
Sjööorre	LC			Möjlig	Osannolik
Skata	LC		Möjlig häckning	Säker	Säker
Skedand	NT			Möjlig	Osannolik
Skogsduva	LC			Möjlig	Osannolik
Skogssnäppa	LC		Möjlig häckning	Säker	Mycket trolig
Skrattmås	NT		Trolig häckning	Mycket trolig	Osannolik
Smådopping	NT			Förekommer ej	Förekommer ej
Småfläckig sumphöna	VU	Bilaga 1		Förekommer ej	Förekommer ej
Småskrake	LC		Möjlig häckning	Mycket trolig	Osannolik
Småspov	LC		Möjlig häckning	Säker	Mycket möjlig

Snatterand	LC			Förekommer ej	Förekommer ej
Snösparv	LC			Förekommer ej	Förekommer ej
Sothöna	LC			Osannolik	Förekommer ej
Sparvhök	LC		Möjlig häckning	Mycket trolig	Möjlig
Sparvuggla	LC	Bilaga 1	Trolig häckning	Mycket trolig	Möjlig
Spillkråka	NT	Bilaga 1	Säker häckning	Säker	Mycket trolig
Stare	LC		Säker häckning	Säker	Trolig
Steglits	LC		Möjlig häckning	Osannolik	Ej förekommande
Stenfalk	NT	Bilaga 1		Trolig	Möjlig
Stenknäck	LC			Förekommer ej	Förekommer ej
Stenskvätta	LC		Säker häckning	Säker	Mycket trolig
Stjärtand	VU		Möjlig häckning	Trolig	Osannolik
Stjärtmes	LC		Möjlig häckning	Trolig	Möjlig
Storlom	LC	Bilaga 1	Möjlig häckning	Mycket trolig	Osannolik
Storskarv	LC			Osannolik	Förekommer ej
Storskrake	LC		Säker häckning	Säker	Möjlig
Storspov	EN		Säker häckning	Säker	Trolig
Strandskata	NT		Säker häckning	Mycket trolig	Osannolik
Större hackspett	LC		Säker häckning	Säker	Mycket trolig
Större korsnäbb	LC			Säker	Möjlig
Större strandpipare	LC			Osannolik	Förekommer ej
Svarthakedopping	LC	Bilaga 1	Säker häckning	Säker	Möjlig
Svarthätta	LC		Säker häckning	Säker	Mycket möjlig
Svartmes	LC		Möjlig häckning	Mycket trolig	Möjlig
Svartsnäppa	NT			Mycket möjlig	Osannolik
Svartvit flugsnappare	NT		Säker häckning	Säker	Mycket trolig
Svärta	VU		Möjlig häckning	Möjlig	Förekommer ej
Sånglärka	LC		Möjlig häckning	Trolig	Möjlig
Sångsvan	LC	Bilaga 1	Säker häckning	Säker	Möjlig
Sädesärla	LC		Trolig häckning	Säker	Säker
 					
Sävsparv	NT		Säker häckning	Säker	Mycket trolig
Sävsångare	LC		Möjlig häckning	Möjlig	Osannolik
Talgoxe	LC		Säker häckning	Säker	Säker
Tallbit	VU			Möjlig	Osannolik
Talltita	NT		Säker häckning	Säker	Trolig
 					
Tofsmes	LC		Möjlig häckning	Trolig	Möjlig
Tofsvipa	VU		Säker häckning	Säker	Trolig
Tornfalk	LC		Säker häckning	Säker	Mycket möjlig
Tornseglare	EN		Möjlig häckning	Mycket möjlig	Möjlig

Trana	LC	Bilaga 1	Säker häckning	Säker	Mycket möjlig
Tretåig hackspett	NT	Bilaga 1	Möjlig häckning	Säker	Mycket trolig
Trädgårdssångare	LC		Trolig häckning	Säker	Mycket möjlig
Trädkrypare	LC		Möjlig häckning	Mycket trolig	Mycket möjlig
Trädpiplärka	LC		Möjlig häckning	Säker	Mycket trolig
Turkduva	LC		Möjlig häckning	Förekommer ej	Förekommer ej
Törnskata	LC	Bilaga 1		Förekommer ej	Förekommer ej
Törnsångare	LC		Möjlig häckning	Osannolik	Förekommer ej
Vaktel	NT		Möjlig häckning	Möjlig	Osannolik
Varfågel	LC		Trolig häckning	Trolig	Möjlig
Vattenrall	LC		Möjlig häckning	Förekommer ej	Förekommer ej
Videsparv	NT		(Säker häckning rapporterad 1982)	Trolig	Möjlig
Vigg	LC		Möjlig häckning	Säker	Mycket möjlig
Vinterhämpling	VU		Möjlig häckning	Osannolik	Förekommer ej
Vit stork	EN	Bilaga 1		Förekommer ej	Förekommer ej
Vitkindad gås	LC	Bilaga 1	Säker häckning	Trolig	Osannolik
Vitryggig hackspett	CR	Bilaga 1		Försvunnen	Förekommer ej
Årta	EN			Förekommer ej	Förekommer ej
Ängspiplärka	LC		Möjlig häckning	Säker	Säker
Ärtsångare	NT		Möjlig häckning	Säker	Mycket möjlig

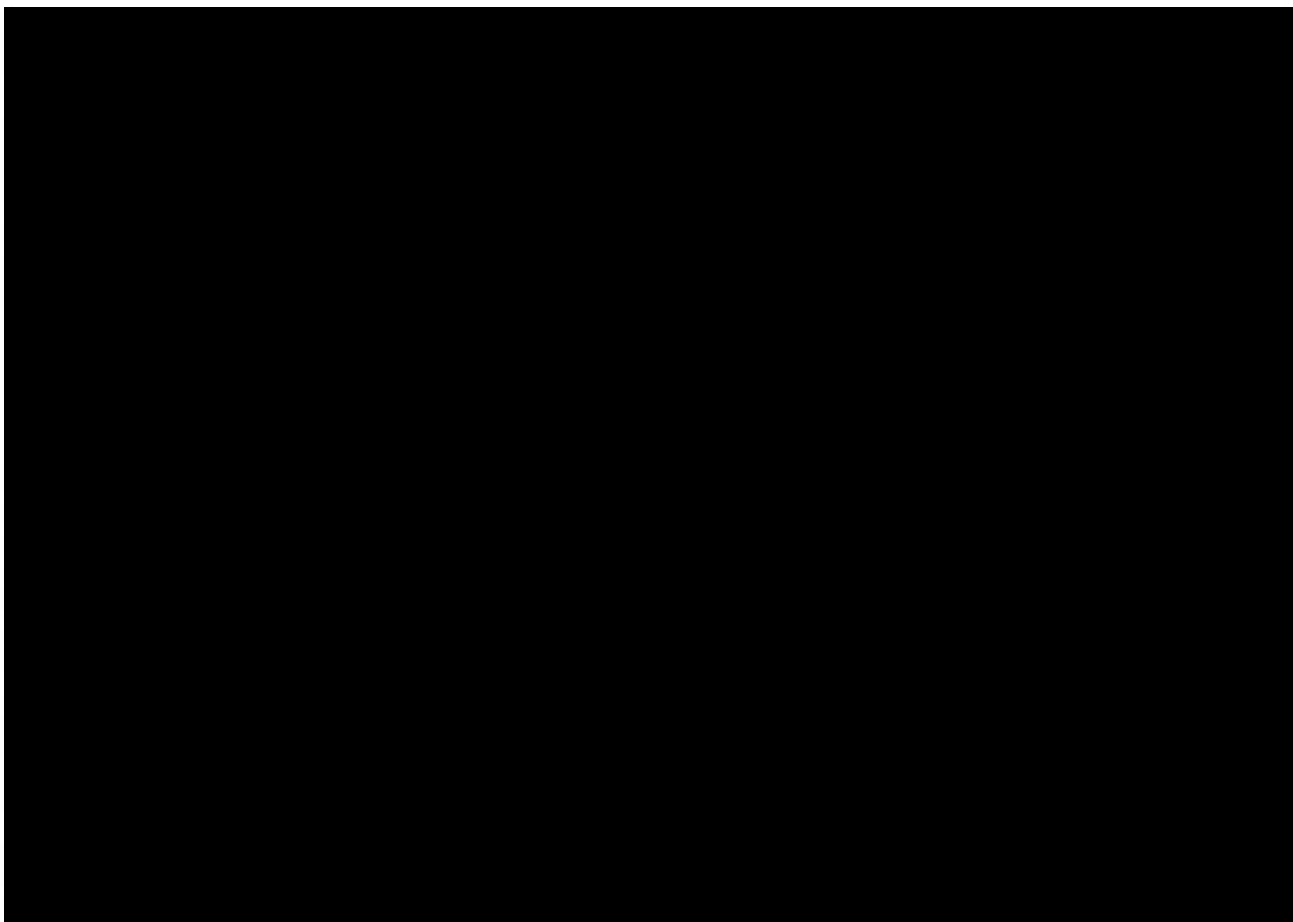
Rovfåglar

Rovfåglar kan påverkas av gruvetablering på flera sätt utöver den uppenbara habitatförlusten. Som predatorer (i många fall även apexpredatorer) är de känsliga för ackumulering av vissa tungmetaller (t.ex. kvicksilver) och miljögifter samt förlust av lämpliga jaktmarker och boplatser.

Totalt har fjorton arter av rovfåglar rapporterats i utredningsområdet, varav nio är upptagna i Fågeldirektivets bilaga 1 och sex är rödlistade. Sju av arterna bedöms troligtvis vara stadigvarande häckfåglar i utredningsområdet (minst kategori "Trolig") och ytterligare fem arter bedöms ha goda förutsättningar för att häcka i området (minst kategori "Möjlig").

För projektområdet bedöms sju av arterna som möjliga häckfåglar: [REDACTED] ormvråk, sparvhök, stenfalk och tornfalk. Av dessa är endast stenfalk upptagen i Fågeldirektivets bilaga 1 eller rödlistad. Andra arter kan förekomma i projektområdet, men det är osannolikt att någon av dem utnyttjar det som revir.

Den enda rapporterade rovfågelhäckningen inom projektområdet är av en tornfalk från 1978. Det är svårt att värdera om bristen på inrapporterade observationer beror på att området besökts i ringa omfattning av ornitologer eller att det faktiskt inte häckar så många rovfåglar i området. Med stor sannolikhet förekommer dock fler häckande rovfåglar inom området än bara tornfalk. Bristen på lämpliga boplatser inom projektområdet skulle eventuellt kunna utgöra en begränsande faktor. Äldre, grova tallar och andra lämpliga boträd är sällsynta och klippväggar saknas helt vilket gör förekomsten av häckande örn och pilgrimsfalk mindre sannolik. Sådana arter som bygger mindre risbon eller nyttjar gamla risbon från andra arter har större sannolikhet att förekomma i området. Rovfåglar är också av sin natur mer sällsynt förekommande i landskapet än många andra fågelarter samtidigt som vissa arter minskade kraftigt under olika delar av 1900-talet och ännu inte har återhämtat sig till den grad att alla lämpliga reviområden är bebodda.

Figur 2. Öppna och skyddade fynd av rovfåglar. Röd kantlinje runt fyndet indikerar att arten är rödlistad, orange kantlinje att den är upptagen i Fågeldirektivets bilaga 1. Fynden är redovisade i rutnät där flera arter är rapporterade på samma lokal.

Blå kärrhök är rapporterad de flesta år efter 2000 och det finns uppgifter om en trolig häckning år 2020 (sekretessbelagd uppgift). Arten är en sällsynt häckfågel i Sverige, och sannolikt är det endast under år med bättre tillgång på smågnagare som arten lyckas med häckningen.

Brun kärrhök är en av våra vanligare rovfåglar, med ett stort antal observationer i aktuellt område och antagligen häckar flera par i utredningsområdet varje år. Arten är knuten till vegetationsrika våtmarker och fågelsjöar. Rörösjön och Rammsjön utgör sannolika häckningsplatser.

För fiskgjusen är tillgången på lämpliga sjöar avgörande, även om boträdet kan finnas på längre avstånd till vatten. I utredningsområdet är de flesta observationerna gjorda kring Storsjön, men ingen häckning är inrapporterad. Förutsättningarna för häckande fiskgjuse inom utredningsområdet får betraktas som goda, kanske framför allt i områden närmare Storsjön. Födosökande fiskgjuse har också noterats vid Rörösjön och andra mindre insjöar i området, men det är osannolikt att den häckar vid Rörösjön.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Sparvhöken häckar troligtvis i området då det är en mycket vanlig rovfågel som häckar i skogsmark i hela landet och vars population verkar ligga på en stabil nivå.

Stenfalk häckar med stor sannolikhet i utredningsområdet då den är en ganska vanlig rovfågel i barrskog, men populationen har minskat på senare år vilket lett till att den rödlistats och antalet häckande par är antagligen litet i området.

Tornfalk häckar regelbundet i utredningsområdet och den senaste inrapporterade bekräftade häckningen är från 2021. Det är med bred marginal den mest frekvent inrapporterade rovfågeln i området och den rovfågel som det är störst sannolikhet för att den häckar även i projektområdet.

Ugglor

Ugglor kan påverkas av gruvetablering på flera sätt utöver den uppenbara habitatförlusten. Som predatorer är de i likhet med rovfåglar känsliga för ackumulering av vissa tungmetaller och miljögifter samt förlust av lämpliga jaktmarker och boplatser. Flera arter är dock starkt beroende av förekomsten av smågnagare, och tillgången på ett visst habitat kan därmed vara av underordnad betydelse.

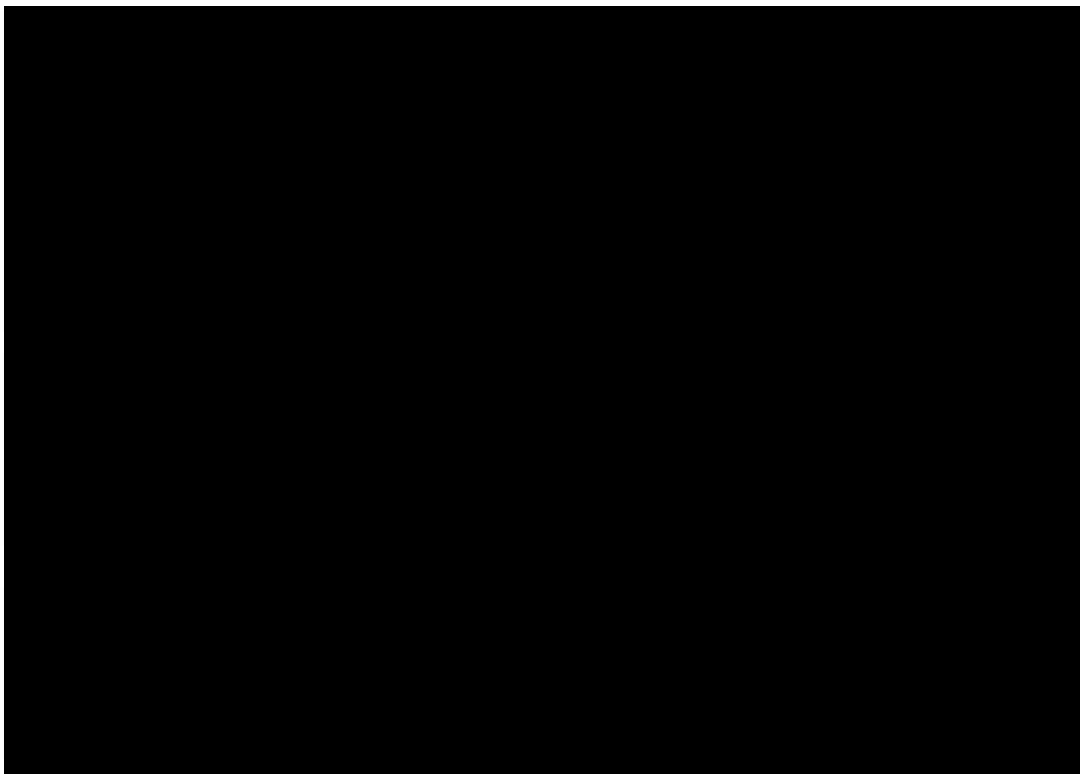
Populationsutvecklingen hos många ugglearter varierar cykliskt med förekomsten av smågnagare, och vissa arter är även i hög utsträckning nomadiska över stora delar av norra Eurasien, med Skandinavien som den västra utkanten av sitt naturliga utbredningsområde och kan, likt sidensvansarna, "invadera" landet österifrån under goda sorkår och uppträda i mycket större numerärer än normalt. Av dessa anledningar är det vanskligt att kategoriskt uttala sig om ugglors stadigvarande förekomst i ett område i Sverige utifrån befintliga observationer.

[REDACTED]

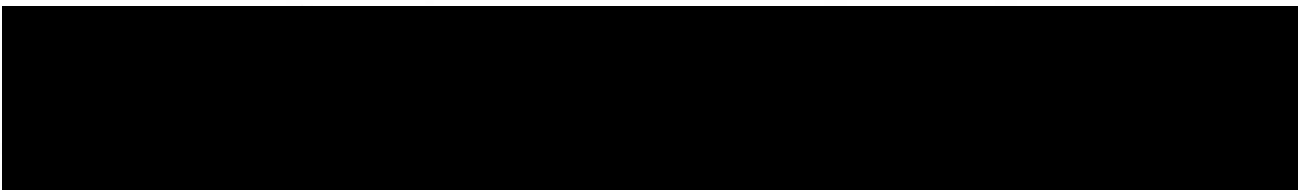
[REDACTED]

För projektområdet bedöms [REDACTED] av arterna vara möjliga häckfåglar: hornuggla, [REDACTED], [REDACTED], pärluggla och sparvuggla. Alla arter utom hornuggla är upptagna i Fågeldirektivets bilaga 1, men hornugglan är nära hotad (NT).

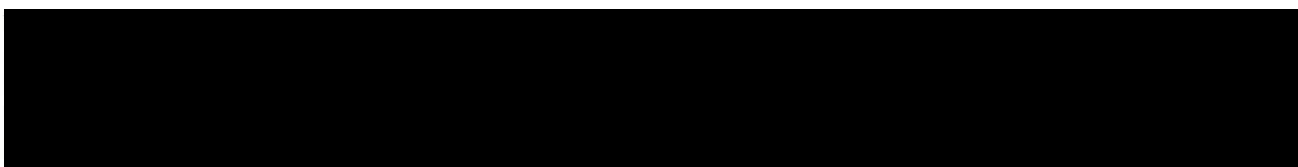
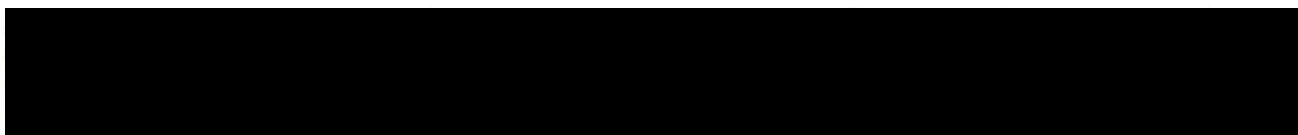
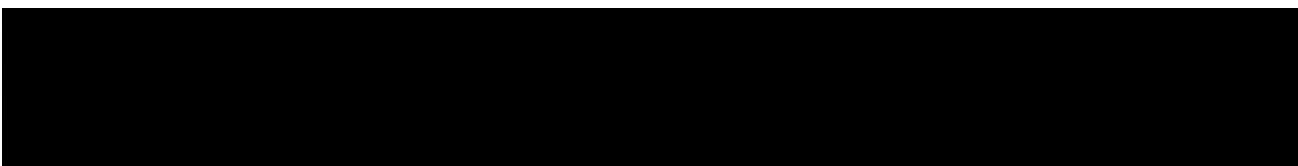
[REDACTED]

Figur 3. Öppna och skyddade fynd av ugglor. Röd kantlinje runt fyndet indikerar att arten är rödlistad, orange kantlinje att den är upptagen i Fågeldirektivets bilaga 1. Fynden är redovisade i rutnät där flera arter är rapporterade på samma lokal.

Hornugglan bedöms vara en etablerad häckfågel i området och häckar oftast i skog i nära anslutning till jordbruksmark då den helst jagar över öppen mark. Det finns bekräftade häckningar mycket nära projektområdet, som också till stor del utgörs av lämpligt habitat. Därför är det mycket möjligt att häckningsplatser eller delar av revir ligger inom projektområdet.

Pärlugglan häckar gärna i tät granskog och bygger sitt bo främst i gamla bohål av spillkråka. Den kan också häcka i holkar där sådana är tillgängliga. Liksom hos de andra ugglorna är tillgången på smågnagare i regel den mest begränsande faktorn och populationens storlek kan därför variera kraftigt från år till år. Den bedöms vara stadigvarande i utredningsområdet och det är mycket möjligt att den häckar i projektområdet.

Sparvugglan häckar i äldre granskog med lövinslag och nyttjar liksom pärlugglan hackspettshål för sin häckning, men är tack vare sin mindre storlek inte lika begränsad till hål från just spillkråka. Den bedöms vara stadigvarande i utredningsområdet och det bedöms som mycket möjligt att den häckar i projektområdet.

Skogshöns och fälthöns

Skogshöns, särskilt orre och [REDACTED], beaktas ofta vid olika typer av exploateringsprojekt, och ofta läggs särskild vikt vid att visa hänsyn till mer betydande spelplatser där många hönsfåglar ansamlas. Av de svenska skogshönsen så är det [REDACTED] och orre som har särskilda spelplatser, medan riporna hävdar revir och tupparna spelar från dessa, och järparna lever i monogama parbildningar under större delen av sina liv.

I utredningsområdet har fyra arter av skogshöns observerats: [REDACTED], orre, dalripa och järpe. Tjäder, orre och järpe är alla upptagna i Fågeldirektivets bilaga 1, och järpe är dessutom rödlistad. Observationerna av fälthönan raphöna är troligen från utplanteringar och inte annars naturligt förekommande i området. Förekomsten av vaktel är troligtvis också ett resultat av utplanteringar, men det är svårare att helt utesluta en naturlig förekomst då vakteln är en flyttfågel. Bägge fälthönsen är rödlistade som nära hotade (NT).

Dalripan lever främst i halvöppna miljöer med gott om buskage, som fjällbjörkskog, lövrik ungskog och buskbevuxta myrar. Den är rapporterad ett fåtal gånger ifrån utredningsområdet och det är möjligt att den häckar i de västra delarna, men bedömt osannolikt att den finns inom projektområdet.

Järpen är en skygg, skogslevande art som undviker öppna områden och föredrar fuktig, tät granskog med inslag av löv. Den är väldigt stationär och känslig för fragmentering. Den bedöms vara stadigvarande häckande i större sammanhängande skogar i utredningsområdet och det finns även lämpliga skogspartier i projektområdet som är tillräckligt stora (>25 hektar) för att det ska vara möjligt att den häckar även där. Om så är fallet skulle en gruvetablering med stor sannolikhet innebära att den försvinner inom områden för markanspråk. Effekterna på den lokala populationen skulle dock antagligen vara begränsad. Området utgör en del av den förmodade nordöstra gränsen för järpens potentiella lokala utbredning då jordbruksbygd och Storsjön ligger direkt ost om området och området i sig utgör inte någon potentiell korridor förbi dessa hinder.

Orren föredrar skog i tidiga successionstadiet och öppna miljöer som myrmark men även stubbåkrar. Den undviker helst tät skog. Under vårvintern och våren spelar tupparna på öppna myrar och sjöisar, men ibland även på hyggen. Den bedöms vara stadigvarande i utredningsområdet och det är troligt att den häckar även i projektområdet. Det finns några potentiella spelplatser i form av öppna myrar och mindre sjöar, men en riktad inventering behövs för att kunna bekräfta eller avfärda det.

Lom

Både storlom och [REDACTED] är rapporterade från utredningsområdet, [REDACTED] det bedöms som mycket troligt att storlommen också häckar där.

[REDACTED] Storlommen häckar i större sjöar, bygger i regel sitt bo på små öar och skär i sjön och fångar fisk i samma sjö som den häckar i.

[REDACTED] För storlommens del är samtliga sjöar i projektområdet antagligen för små för att vara lämpliga och det är också tveksamt om det finns fisk (eller finns fisk i sådan utsträckning att det skulle räcka för en häckning) och det är osannolikt att den häckar i projektområdet av den anledningen.

Andfåglar

Vid en gruvetablering kan andfåglar påverkas av habitatförlust och förändringar av vattenmiljöerna de lever i, liksom ökade störningar från mänsklig aktivitet. 21 arter av andfåglar har rapporterats in från utredningsområdet, varav fyra är upptagna på Fågeldirektivets bilaga 1 och nio är rödlistade. Elva arter bedöms vara stadigvarande häckfåglar i området (minst kategori "Trolig") och fyra arter bedöms ha goda förutsättningar att häcka i området (minst kategori "Möjlig"). Generellt är förutsättningarna i projektområdet begränsade för andfåglar på grund av den relativa bristen på sjöar som finns och Önstatjärnen samt Rörösjön är de miljöer som antagligen är mest intressanta.

Bläsanden häckar i öppna våtmarker, slättsjöar och större, långsamrinnande vattendrag, gärna med öppen mark runt omkring. Den bedöms vara stadigvarande i utredningsområdet, men i projektområdet råder en viss brist på lämpliga vattenmiljöer och det är osannolikt att den häckar där.

Krickan häckar i sjöar och kringliggande våtmarker där den kan gömma boet i en vassrugg eller liknande. Den har minskat kraftigt i antal de senaste åren och även om den bedöms som stadigvarande häckfågel i området är det osannolikt att den häckar i projektområdet.

Skedanden häckar främst vid grunda, näringsrika sjöar med rik flytblads- och undervattensvegetation. Den är generellt ovanlig och häckar främst i södra Sverige och i viss mån längs Norrlandskusten. Tillfälliga, sällsynta häckningar i Norrlands inland förekommer från Jämtland och norrut. Spridda observationer är gjorda i utredningsområdet och även vid Rörösjön som delvis ligger i projektområdet och är en någorlunda lämplig häckningsmiljö, men de är fåtaliga och bedömningen är att det är möjligt att den häckar stadigvarande i utbredningsområdet som helhet, men osannolikt att den gör det i projektområdet.

Svärtan häckar framför allt längs ostkusten, men också vid sjöar i Norrlands inland och i fjällen. För att effektivt dyka efter föda behöver den klart vatten och är därför hotad av eutrofiering och grumling. Det bedöms som möjligt att den är stadigvarande häckande i utredningsområdet, men sjöarna inom projektområdet är generellt mörka och därför är det bedömt som osannolikt att den häckar där.

Stjärtand kan häcka i ett antal olika miljöer från sjöar och havsvikar till strandängar och myrar och bedöms vara stadigvarande i utredningsområdet. Den är dock sällsynt och minskande i antal och det är bedömt som osannolikt att den häckar i projektområdet.

Sångsvanen häckar i sjöar och vattendrag av mycket varierande storlek och verkar framför allt kräva att det är väldigt gott om växtlighet i dem. Den bedöms vara stadigvarande i utredningsområdet och det bedöms som möjligt att den häckar även i projektområdet, och Rörösjön är då den mest troliga platsen.

Vitkindad gås häckar främst längs kusterna, men det finns även en växande population i Storsjön. Det bedöms vara osannolikt att den häckar i projektområdet då sjöarna är så pass små som de är.

Doppingar

Doppingar kan vid en gruvetablering anses drabbas på i princip samma sätt som anges för andfåglar ovan. Tre arter av dopping är rapporterade från utredningsområdet. Av dem är det endast svarthakedoppingen som bedöms vara stadigvarande häckfågel. Den kan häcka i princip vid vilket sötvatten som helst, från små viltvatten och dammar till stora sjöar. Av den anledningen är det bedömt som möjligt att den häckar i projektområdet, och det finns observationer endast några hundratal meter ifrån gränsen.

Vadare och tranfåglar (inklusive rallar)

De flesta vadarter är knutna till miljöerna våtmark, större myr eller strandäng medan vissa av arterna häckar i skogs- eller jordbruksmark samt fjäll. Vid en gruvetablering utgör habitatförlust det största hotet, men även fragmentering, förändringar i grundvattennivå, bullerstörningar och eventuella utsläpp. Ungefär samma förutsättningar gäller för tranfåglar, inklusive rallar.

20 arter av vadare är rapporterade från utredningsområdet varav fyra är upptagna i Fågeldirektivets bilaga 1 och sju är rödlistade. Av dessa bedöms elva vara stadigvarande häckfåglar (minst kategori "Trolig") och fem ha goda förutsättningar för att kunna häcka där (minst kategori "Möjlig"). Av de stadigvarande häckfågeln är två upptagna i Fågeldirektivets bilaga 1 och fyra rödlistade. Fem arter av tranfåglar är rapporterade, av dem är fyra upptagna i Fågeldirektivets bilaga 1 och två är rödlistade. Den enda tranfågeln som bedöms häcka i området är tranan, som är upptagen i Fågeldirektivets bilaga 1.

Brushanen häckar huvudsakligen på öppna, fuktiga gräs- eller starrängar och längre norrut även på myrar och längs sjöar i lågaltina områden. Det är en lekande fågel med fasta spelplatser som ofta ligger samlade nära varandra och med flera mils avstånd mellan dessa grupper av spelplatser. Den häckar generellt nära spelplatserna, är trogen sitt hemområde efter etablering och kräver jämförelsevis stora områden av lämpligt habitat för att kunna häcka. I stort sett samtliga brushanar häckar idag på myrar från norra Dalarna och uppåt medan det sydsvenska beståndet består av ett mycket litet antal par och populationen har sjunkit drastiskt även i norr sedan slutet av åttiotalet. Det finns inga kända spelplatser inom utredningsområdet, men tämligen gott om lämpliga habitat. Det bedöms som möjligt att den häckar där, medan det är bedömt osannolikt att den häckar i projektområdet.

Drillsnäppan häckar främst på steniga och grusiga stränder, men kan i norra Sverige också häcka vid myrtjärnar eller till och med vid diken längs skogsbilvägar. Den bedöms vara stadigvarande i utbredningsområdet och det är möjligt att den häckar även i projektområdet längs någon av sjöarna eller ett av de bredare diken eller vattendragen, men generellt är projektområdet fattigt på lämpliga biotoper i nuläget. Grävarbeten och anläggning av dammar i samband med gruvdrift har en teoretisk potential att skapa nytt habitat för drillsnäppan i området. Då den lever på evertebrater som den ofta fångar i strandzonen behöver dock vattnet i dammarna i så fall vara fritt från miljögifter och det är också osäkert hur väl den skulle tolerera mänskliga störningar rent generellt.

Grönbenan häckar i diverse våtmarker, gärna sankar sådana, då den i huvudsak söker sin föda i grunt vatten eller på lerig eller vattensjuk mark. Boet placeras i regel på marken i tät vegetation nära vatten, men den kan också häcka i övergivna fågelbon. Den är en vanlig vadare och bedöms vara en stadigvarande häckfågel i utredningsområdet och det är även mycket troligt att den häckar i projektområdet, då stora arealer med lämpliga häckningsbiotoper finns.

Kornknarren är knuten till strandängar och jordbruksmark och i allt högre utsträckning begränsad till områden som brukas med äldre, mindre intensiva metoder. Dess huvudsakliga utbredningsområde i landet är södra Sverige och Norrlandskusten. I utredningsområdet finns ett enda fynd rapporterat. Trots att det finns gott om lämpliga habitat är det osannolikt att någon lokal population skulle etablera sig, då det är för långt från dess huvudsakliga utbredningsområde. Utifrån det bedöms den inte förekomma i projektområdet.

Ljungpiparen slår sig ner främst på fjällhedar, men den häckar även på större myrar ända ner till Småland. Den är observerad i utredningsområdet vid ett stort antal tillfällen och det bedöms som troligt att den häckar där, mest sannolikt i västra delen av området, i riktning mot Oviksfjällen. Det bedöms också vara möjligt att den häckar på någon av de större myrarna i projektområdet.

Strandskatan häckar främst längs kusterna, men även vid större insjöar. Det bedöms som mycket troligt att den häckar i utredningsområdet, med största sannolikhet längst i öster runt Storsjön. Bristen på lämpliga sjöar gör det dock osannolikt att den förekommer som häckfågel i projektområdet.

Storspoven är vår största vadare och häckar på öppen mark, främst gräsbeklädd jordbruksmark (vall, äng, stubbåkrar), men även myrar. Den har minskat kraftigt i antal de senaste 30 åren och är numera listad som starkt hotad (EN) på grund av minskade jordbruksarealer och förändringar i jordbruksmetoder (vårplöjning och vårsådd) som förstör många bon. Den är dock fortfarande relativt vanlig och bedöms vara stadigvarande i utredningsområdet och det är troligt att den också häckar i projektområdet då flera lämpliga lokaler som fodervallar och gräsklädda våtmarker finns där.

Svartsnäppan häckar i barrskog i närheten av myrar och ibland också på myrarna, främst i Norrbotten och i Västerbottens inland till och i mindre utsträckning i Mälardalen. Den häckar även sällsynt i Jämtland och det är möjligt att häckande par förekommer i utredningsområdet men det bedöms som osannolikt att den häckar i projektområdet.

Tofsvipan häckar på öppna fält i jordbrukslandskapet och på sankängar och myrar. Den är fortfarande en vanlig syn på åkermark på våren, men är numera rödlistad som sårbar (VU) då den har minskat kraftigt de senaste decennierna. Det bedöms som säkert att den häckar stadigvarande inom utredningsområdet och troligt att den häckar i projektområdet.

Tranan är en stor och välkänd fågel som häckar på myrar och längs sjöar och vattendrag med sank stränder i nästan hela landet. Den har ökat kraftigt i antal de senaste 30 åren och bedöms vara stadigvarande i utredningsområdet och det är mycket möjligt att den också häckar i projektområdet.

Hackspettar

Sex hackspettsarter är rapporterade från utredningsområdet. Samtliga bedöms vara stadigvarande häckfåglar i utredningsområdet. Tre av arterna är upptagna i Fågeldirektivets bilaga 1 och tre är rödlistade. Sannolikheten att de häckar i projektområdet är bedömd som mycket trolig för fyra av arterna och möjlig för de resterande två. För hackspettar är det största hotet vid en eventuell gruvsdrift förlusten av habitat, och då främst skog med god tillgång på död ved.

Gråspetten häckar i mosaikartad, gärna gles barrblandskog och vill ha tillgång till grova lövträd i tämligen öppna miljöer för att göra sina bohål. Det vanligaste botträdet är asp. Den bedöms vara stadigvarande häckfågel i utredningsområdet och det är mycket troligt att den också är det i projektområdet.

Mindre hackspett lever i lövskog och lövrik blandskog och är beroende av tillgång till lämpliga döda lövträd för sin häckning. De är väldigt revirtrogna vilket gör att stora förändringar av närmiljön kan få mycket negativa följder för det häckande paret om tillgången till deras födokällor försvinner. Den bedöms vara stadigvarande häckfågel i utredningsområdet och det är möjligt att den också häckar i projektområdet, men mängden lämplig lövrik skog kan vara en begränsande faktor.

Spillkråkan är en ekosystemingenjör vars stora hål i träd utnyttjas av många andra arter i skogen. Den nyttjar stora hemområden (uppemot 400–1000 hektar) och är ganska flexibel i valet av livsmiljö, även om tillgång till grövre träd (inte minst asp och tall) är ett måste för häckningen. Den bedöms vara stadigvarande häckfågel i utredningsområdet och det är mycket troligt att den också är det i projektområdet.

Tretåig hackspett är en art som kraftigt missgynnats av det moderna skogsbruket då den föredrar täta, flerskiktade skogar med gott om död ved. Särskilt bra trivs den i äldre hänglavsrik granskog då den ofta söker efter föda bland grangrenarna och hänglavarna i sig utgör en miljö som lockar bytesdjur såsom spindlar. Den bedöms vara stadigvarande i utredningsområdet och det är bedömt mycket troligt att den häckar även i projektområdet, då det är gott om tät granskog där och ett par tretåiga hackspettar observerades också i utkanten av projektområdet under naturvärdesinventeringen 2023.

Måsfåglar

Måsfåglar häckar i regel i stora kolonier längs kuster och sjöar, men på grund av mänsklig påverkan och negativa förändringar i naturmiljön på många ställen har många arter i stället anpassat sig mer och mer till att häcka i bebyggelse och på jordbruksmark och är tämligen okänsliga för mänskliga störningar i sådana miljöer. De miljöer som uppstår vid gruvsdrift kan på många sätt efterlikna måsfåglarnas naturliga häckningsbiotoper och locka till sig fåglar, samtidigt som det är tämligen osannolikt att gruvan utifrån nuvarande layout skulle innebära någon större förlust av viktiga habitat för måsfåglar. Sex arter är rapporterade från utredningsområdet, varav tre bedömts vara stadigvarande häckfåglar och det är också bedömt möjligt att de andra tre arterna häckar i området. Tre av arterna är upptagna i bilaga 1 till Fågeldirektivet och tre är rödlistade.

Dvärgmåsen är en liten fågel som i Sverige mest häckar vid grunda havsvikar och skär längs kusten i Norr- och Västerbotten men även vid sjöar och kärr i inlandet och den uppträder lokalt i stora delar över landet. Den är bedömd som möjlig häckfågel i utredningsområdet, med störst chans i någon av vikarna i Storsjön och det är osannolikt att den häckar i projektområdet då lämpliga häckningsmiljöer saknas i viss utsträckning.

Fiskmåsen är en av våra mest spridda fåglar, men den är numera rödlistad då populationen är vikande. Den är en vanlig syn i städer så väl som på landsbygden och väldigt anpassningsbar. Den bedöms vara stadigvarande häckande i utredningsområdet och det är bedömt mycket troligt att den häckar även i projektområdet.

Fisktärnan befinner sig här längs den nordvästra gränsen av sitt utbredningsområde och den häckar i regel endast vid kusten och större insjöar. Den bedöms vara stadigvarande häckfågel i utredningsområdet och bör häcka vid Storsjön. Däremot saknas lämpliga häckningsmiljöer i projektområdet och den bedöms därför inte förekomma i området i fråga.

Gråtruten häckar i kolonier längs kusten, men i insjöar är det vanligt att enskilda par häckar själva. Bona läggs i regel på klippor och öar och i brist på dessa kan även miljöer som hustak i hamnar och vegetationsöar i sjöar utgöra boplats. Det bedöms vara möjligt att gråtruten häckar i utredningsområdet, gissningsvis i Storsjön, men den bör inte förekomma i projektområdet.

Silvertärnan häckar i skärgården, längs kusterna och i Norrland även vid tjärnar i fjällen, älvsel och stora insjöar. Den bedöms vara en trolig häckfågel i utredningsområdet och observationer har gjorts vid Rörösjön 2024, och det är möjligt att den även häckar i projektområdet.

Skrattmåsen häckar vid sjöar, havsvikar och vattendrag samt på kobbar och skär i hela landet, men är mer ovanlig i norra Norrlands inland. Den bedöms vara stadigvarande häckfågel i utredningsområdet men det är osannolikt att den häckar i projektområdet.

Tättingar

Tättingarna utgör en stor, heterogen grupp av fåglar som inbegriper bland annat kråkfåglar, trastar, sparvar och svalor. Då det råder stora skillnader mellan olika arter är deras krav på livsmiljöer också väldigt olika och det gör det svårt att peka ut några generella hot mot gruppen som sådan förutom generell habitatsförlust då ytterst få av arterna skulle trivas i en aktiv gruvmiljö.

Totalt är 79 arter av tättingar rapporterade från utbredningsområdet varav fem är upptagna på Fågeldirektivets bilaga 1 och 21 är rödlistade. Av dessa bedöms 57 arter vara stadigvarande häckfåglar (minst kategori "Trolig") varav en är upptagen i Fågeldirektivets bilaga 1 och 15 är rödlistade. Utöver detta är det också bedömt för ytterligare sju arter att det är möjligt att de häckar i utredningsområdet, varav en är upptagen på Fågeldirektivets bilaga 1 och en är rödlistad.

Backsvalan häckar i kolonier i branter med blottade växtfria ytor såsom grus- och sandtäkter, strandvallar, älv- och åbrinkar och sandbankar. Det förekommer även kolonier i exempelvis jordhögar, stenmurar, torvtäckter och kajkanter med flera. Av den anledningen är det en art som tydligt kan gynnas av gruvdrift, förutsatt att man lämnar lämpliga väggar/sidor i fred under häckningsperioden för att låta svalorna etablera en koloni där. När ungarna har lämnat bogången kan man återuppta arbetet även där kolonin är. Svalorna kommer gräva nya gångar nästa år. I utredningsområdet finns det ett litet antal kända kolonier och det är därmed säkert att backsvalan är en stadigvarande häckfågel. På grund av bristen på lämpliga habitat är det bedömt osannolikt att den häckar i projektområdet.

Björktrasten är en vanlig fågel som häckar i skog i hela landet, ofta nära bebyggelse. På grund av en hög minskningstakt av populationen de senaste decennierna är den rödlistad som Nära hotad (NT) sedan 2020. Orsakerna bakom minskningen är inte kända. Bedömningen är att det är säkert att den häckar stadigvarande i så väl utredningsområdet som i projektområdet.

Blåhaken häckar främst i fjälltrakterna och barrskogsbältet nedanför i fuktig fjällbjörkskog och videsnår. Den är främst en insektsätare och påverkas negativt av dikning och torrläggning. Det bedöms som möjligt att den häckar i utredningsområdet och lämpliga livsmiljöer återfinns främst i den norra och västra delen närmast Oviksfjällen. Det bedöms som osannolikt att den häckar i projektområdet där fjällbjörkskog saknas och mängden fuktiga videsnår är tämligen begränsad.

Buskskvättan häckar i öppna biotoper som ängar och myrar, men även kalhyggen och i dikesrenar och kan återfinnas i hela landet. Den föredrar medelhögt gräs och en mer varierad höjd på växtligheten rent generellt framför mer homogena gräsmarker som betas eller putsas ofta och kan fortsätta häcka även när hävd upphört, men försvinner när busk- och trädsiktet sluter sig för mycket. Populationen minskar av ej helt utredda skäl, men igenläggning av diken, minskade arealer av kantzoner och marginalmark i jordbrukslandskapet är en av de viktigaste orsakerna. Bedömningen är att det är säkert att den häckar stadigvarande i utredningsområdet och det är bedömt som möjligt att den häckar i projektområdet.

Gråkråkan är en mycket vanlig fågel och en vanlig syn i de flesta miljöer i större delen av landet, från fjällhedar till urbana miljöer. Den är en intelligent allätare och mycket anpassningsbar. När den häckar bygger den vanligtvis sitt bo högt i ett träd. Bedömningen är att det är säkerställt att den är stadigvarande häckfågel i både utredningsområdet och projektområdet.

Grönfinken häckar i skogsbyn, buskmarker, parker och trädgårdar i större delen av landet. En patogen i form av en flagellat som kom till Sverige 2007 har gjort att populationen minskat drastiskt i storlek och arten är numera rödlistad som starkt hotad (EN). Trots detta är den fortfarande en vanlig fågel då populationen var så stor till att börja med. Den är bedömd som säker häckfågel i utredningsområdet och mycket trolig häckfågel i projektområdet.

Grönsångaren häckar i högstammig skog, oftast lövskog, men också i granskog. Huvuddelen av utbredningsområdet ligger i södra och mellersta Sverige samt längs Norrlandskusten, men den förekommer även i mindre utsträckning i Norrlands inland och är en av de mest rapporterade arterna i utredningsområdet.

Det är bedömt som mycket troligt att den är stadigvarande häckfågel i utredningsområdet och bedömt som möjligt att den häckar i projektområdet.

Gulsparven häckar i skogsbyn och buskmarker, särskilt i anslutning till jordbruksmark och finns överallt förutom i fjällen. Den är bedömd som säker häckfågel i utredningsområdet och trolig häckfågel i projektområdet.

Hussvalan häckar i Sverige nästan uteslutande i bebyggelse av olika slag och är på så sätt starkt beroende av människan. Den bygger ett bo av lera, fjädrar och växtdelar, ofta under nocken på ett hus. Under lång tid har den minskat i antal, men orsaken till detta är inte känd. Ett fåtal häckningar är kända från utredningsområdet och den bedöms vara säkert förekommande som häckfågel i utredningsområdet och mycket möjlig häckfågel i projektområdet.

Rosenfinken häckar i bryn längs sjöar och vattendrag, i buskar i parker, trädgårdar och igenväxande jordbruksmark. Den är en tämligen sentida invandrare till Sverige, med de första fynden i mitten av 1800-talet. Utbredningsområdet har fortfarande en tydlig sydostlig tyngdpunkt, men den häckar även i mindre antal i Norrlands inland. Bedömningen är att det är mycket troligt att den är en stadigvarande häckfågel i utredningsområdet och mycket möjligt att den är det i projektområdet.

Rödvingetrasten är en mycket vanlig fågel i alla typer av skogsmark i större delen av landet, men vanligare som häckfågel i norra Sverige. Boet läggs ofta ganska lågt i en klyka i ett träd eller gömt direkt på marken under en tät, yngre gran. En fågelart som verkar ha gynnats av det moderna trakthyggesbruket och från att ha haft en mer nordlig utbredning så har den expanderat söderut sedan mitten av 1800-talet. Den är rödlistad sedan 2020 på grund av en minskning av populationen på cirka 25 procent de senaste 15 åren. Den bedöms vara säkert förekommande som stadigvarande häckfågel i både utredningsområdet och projektområdet.

Svartvit flugsnappare är en av våra vanligaste fåglar och häckar i löv- och blandskog, trädgårdar och parker och finns i större delen av landet. Från att tidigare ha häckat nästan uteslutande i hålträd i skogen fram till slutet av 1800-talet har den alltmer börjat häcka i bebyggelse, förmodligen tack vare att människor satt upp fler småfågelholkar. Den är dock en svag bohålskonkurrent och många svartvita flugsnappare blir ivägjade eller dödade av mer aggressiva konkurrenter, särskilt talgoxar. Den bedöms vara en säker, stadigvarande häckfågel i utredningsområdet och det är bedömt mycket troligt att den häckar i projektområdet.

Sävparven häckar som namnet antyder i bladvassbälten, men även busksnår och mer lågväxt fjällbjörkskog vid sjöar, vattendrag och sumpmarker. Boet placeras lågt, gömt i en tuva eller buske. Den är bedömd som en säker stadigvarande häckfågel i utbredningsområdet och en mycket trolig häckfågel i projektområdet.

Tallbiten häckar framför allt i gammal grandominerad barrskog med ett välutvecklat fåltskikt av lingon- och blåbärsris. Boet placeras på en relativt låg höjd i ett träd, vanligtvis i en gran. Utbredningsområdet växlar från år till år, men består till största delen av Norrlands inland. Den har minskat i antal och en anledning till det är att andelen gammal granskog har minskat under samma tid. Antalet observationer i utredningsområdet är begränsade, men det finns stora skogsområden som borde utgöra lämpligt habitat och den är bedömd som möjlig häckfågel i utredningsområdet och osannolik i projektområdet.

Talltitan häckar i större sammanhängande barrskogspartier där en viktig egenskap är att skogen är flerskiktad och en annan att det finns gott om murkna högstubbar för talltitan att hacka upp ett eget bohål. Den häckar i hela Sverige, förutom på Gotland. De specifika kraven på död ved och flerskiktad skog gör att talltitan är missgynnad av det moderna skogsbruket. Det är bedömt som säkert att den häckar stadigvarande i utredningsområdet och bedömt som troligt att den häckar inom projektområdet.

Videsparven häckar i sumpskogar, företrädesvis barrsumpskogar och invandrade österifrån i början av 1900-talet och har idag spritt sig ända ner till Mellansverige. Den största delen av populationen befinner sig dock längre norrut. Populationen är minskande, förmodligen mest på grund av levnadsvillkoren för arten i övervintringslokalerna i Kina, där det bedrivs en omfattande jakt på småfåglar. I Sverige är utdikning av sumpskogar ett stort problem. Bedömningen är att den är en trolig stadigvarande häckfågel i utredningsområdet och möjlig häckfågel i projektområdet.

Årtsångaren häckar i skogsbyn, buskmarker och trädgårdar i större delen av landet, men blir mer sällsynt i Norrbottens inland. Liksom många andra småfåglar har den minskat i antal de senaste decennierna. Den bedöms vara en säker häckfågel i utredningsområdet och mycket möjlig häckfågel i projektområdet.

Övriga fåglar

Ett litet antal arter som inte tillhör de andra grupperna finns också i rapporterade från området: gråhäger, gök, ringduva, skogsduva, storskarv, tornseglare och turkduva. Av dem är det endast tornseglaren och [REDACTED] som är rödlistade [REDACTED].

Tornseglaren tillbringar nästan hela sitt liv i luften och bygger sina bon i antropogena miljöer, som hus och trädgårdar. Den är starkt hotad (EN) men det finns indikationer på att den häckar i utredningsområdet, där bedömningen är att den är en mycket möjlig stadigvarande häckfågel och en möjlig stadigvarande häckfågel i projektområdet.

4. Slutsats

Sammanställningen av observationer från utredningsområdet indikerar på förekomst av ett stort antal arter, varav flera är rödlistade och/eller särskilt utpekade i Artskyddsförordningen och Fågeldirektivet som skyddsvärda. Antalet observerade arter är i linje med vad som kan förväntas för ett område av den storleken och den typ av landskap som utredningsområdet utgör. Samtidigt är fågelfaunan i nuläget mycket bristfälligt känd i projektområdet och riktade inventeringar av häckfåglar har påbörjats (förfrågan om inventering inkom med kort varsel vid en tidpunkt på året då häckfågelinventering ansågs vara det alternativ som kunde genomföras på ett lämpligt sätt och samtidigt generera mest kunskap totalt sett), men fler behöver göras för att stärka kunskapsunderlaget ge en korrekt bild av det lokala fågellivets sammansättning. Baserat på förstudien rekommenderas att följande fågelinventeringar genomförs inför en ansökan om miljö tillstånd.

- Inventering av häckfåglar (påbörjat 2024)
- Inventering av skogshöns
- Inventering av hackspettar
- Inventering av lom och våtmarksfågel
- Inventering av ugglor

Det kan inte uteslutas att även ytterligare undersökningar kan vara motiverade.

5. Referenser

Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar

SLU Artdatabanken 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. SLU, Uppsala.

SLU Artdatabanken 2024. Artfakta.se SLU, Uppsala.

Lindström Å, Green M, Jönsson A (2023). Swedish Bird Survey: Winter point count routes (Vinterpunktrutterna). Version 1.5. Department of Biology, Lund University. Sampling event dataset <https://doi.org/10.15468/n5nuuc> accessed via GBIF.org on 2024-05-07.

Lindström Å, Green M (2023). Swedish Bird Survey: Fixed routes (Standardrutterna). Version 1.13. Department of Biology, Lund University. Sampling event dataset <https://doi.org/10.15468/hd6w0r> accessed via GBIF.org on 2024-05-17.

Lindström Å, Green M, Jönsson A (2024). Swedish Bird Survey: Summer point count routes (Sommarpunktrutterna). Version 1.6. Department of Biology, Lund University. Sampling event dataset <https://doi.org/10.15468/2aajk9> accessed via GBIF.org on 2024-05-07.

